

Pozdravljeni!

Kakor vidite, smo sklenili izboljšati obveščanje članov. Kot član ste za društvo zelo pomembni, zato vas želimo seznaniti z dogajanjem v društvu, opozarjati na opazovanja, ki jih pripravljamo, vas povabiti na skupna opazovanja in vam omogočiti lastna opazovanja na našem skupnem observatoriju. Menimo, da se v društvu dogaja veliko zanimivega in srčno si želimo, da bi vas Mesečnik spodbudil, da se večkrat (ali pa morda prvič!) oglasite na mesečnih sestankih in na rednih tedenskih srečanjih v društveni sobi.

Aram Karalič
aram.karalic@usa.net

Opazovali smo meteorje!

Meteorski roj **Geminidi** smo opazovali v noči maksimuma 13./14.12.1999 na Rakitni. Malo nas je zeblo, toda splačalo se je. Štirje opazovalci smo v par urah videli več sto meteorjev. Opazovali so Gabrijela Triglav, Mihaela Triglav in Javor Kac, Aram Karalič pa zapisoval. Malo pred koncem opazovanja je zenitna urna frekvenca (ZHR) Geminidov znašala več kot 100 utrinkov na uro.

V noči maksimuma 3/4. januarja 2000 smo se spet odpravili na Rakitno. Opazovali smo meteorski roj **Kvadrantidi**. Ker je bil maksimum v jutranjih urah, smo se zbrali okoli 3^h in začeli opazovati približno ob 4^h30^m. Končali smo, ko se je že pričel delati dan. Opazovali smo Javor Kac, Jure Zakrajšek, Triglav Mihaela, zapisoval pa je Bernard Ženko. Skupno smo videli 366 Kvadrantidov, 12 Koma Berenicidov in 101 sporadika. ZHR je bil višji od 100. Podroben potek ZHR si lahko ogledate na http://www2.arnes.si/~mborion4/ado/index_astronomske_novice.html.

Mihaela Triglav
mtriglav@yahoo.com

Sekcija za spremenljivke

Pred nekaj leti je bila sekcija za spremenljivke ena od najaktivnejših sekcij v ADJ. S sodelovanjem ameriške organizacije AAVSO smo sestavili program za opazovanje več kot 50 različnih spremenljivk najrazličnejših tipov: od rdečih orjakinj, kefeid, spremenljivk tipa RR Lire do nov in pritlikavih nov. Začetki so bili dokaj skromni: bolj ali manj vizualna opazovanja. Nato pa se je stvar zelo razširila. Samo v letu 1983 je sekcija za spremenljivke poslala kar 617 opazovanj v AAVSO. Približno takrat se je začelo tudi opazovanje s fotometrom. Te meritve so dosegle profesionalni nivo, saj so bila

naša opazovanja objavljena tudi v eni od profesionalnih revij.

Na začetku devetdesetih let je delo sekcije zamrlo. Deloma je to povezano tudi s prenehanjem izdajanja revije *Astronom*, ki je bila v veliko vzpodbudo opazovalcem.

Zadnja leta se trudimo, da bi zopet oživili sekcijo za spremenljivke. Deloma nam je to tudi uspelo. Naredili smo kar nekaj meritev in zapluli v doslej še v neznane vode — fotometrična opazovanja s CCD kamero.

Zastavili smo si opazovalni program, ki naj bi potekal v več segmentih:

- ★ Opazovanje kratkoperiodičnih spremenljivk (eklipsnih in kefeid).
- ★ Opazovanje dolgoperiodičnih spremenljivk.
- ★ Nove spremenljivke.

Več o posameznih tipih spremenljivk si boste lahko prebrali v eni izmed naslednjih števil *Mesečnika*.

Marko Pust
marko.pust@yahoo.com

Pridruži se nam pri opazovanju meteorjev!

Za februar in marec načrtujemo opazovanje dveh meteorskih rojev:

- ★ **Delta Leonidi**: Aktivnost 15.2.–10.3., maksimum: 25.2., ZHR=2. To so šibki meteorji, idealni za teleskopska opazovanja in vrisovanje v zvezde karte!
- ★ **Gama Normidi**: Aktivnost 25.2.–22.3., maksimum 13.3., ZHR=8. So podobni sporadičnim meteorjem in imajo zelo kratek maksimum, občasno je maksimum tudi daljši in z manj meteorji. Radian je najbolj viden po lokalni polnoči.

Če se nam želiš pridružiti, se mi čimprej oglasi!

Mihaela Triglav
mtriglav@yahoo.com

Pridruži se nam pri opazovanju spremenljivk!

V letošnjem letu načrtujemo dve delavnici na observatoriju. Prva bo namenjena predvsem vizualnim opazovanjem, druga pa opazovanjem s CCD kamero. Imeli bomo tudi praktične demonstracije obdelave posnetkov. Predvidoma naj bi bila ena v maju, druga pa konec avgusta ali začetek septembra.

Vabim te, da se nam pridružiš! Opazovanje spremenljivk ne zahteva veliko opreme, dovolj je že navaden

VABILO

Ponovno Vas vabimo na redni Občni zbor društva, ki bo dne 15. februarja ob 18. uri v predavalnici 2 na Fakulteti za matematiko in fiziko, Jadranska 19, v Ljubljani.

Dnevni red:

1. Izvolitev delovnega predsedstva
2. Poročilo o delu društva za 1999. leto.
3. Finančno poročilo.
4. Poročilo NO in Častnega sodišča.
5. Poročilo inventurne komisije
6. Razprava po poročilih.
7. Volitve nadomestnih članov za IO.
8. Potrditev plana za leto 2000.
9. Določitev višine članarine za 2000. leto.
10. Razno. (Prikaz diapozitivov)

Lepo pozdravljeni,

Stane SLAVEC, predsednik

binokular (npr. 7 × 50. V društvu pa je seveda na voljo precej boljša oprema, s katero se lahko naredi res dobre in uspešne meritve.

Če bi se nam rad pridružil, se mi čimprej oglasi!

Marko Pust

marko_pust@yahoo.com

astronom Giuseppe Piazzi.

- ★ Marec je tudi primeren mesec za opazovanje galaksij v ozvezdju Device in Velikega voza.
- ★ V marcu lahko opazujemo pojav večerne zodiakalne svetlobe (na Javorniku)!

Stane Slavec

stane@nettaxi.com

Kaj se bo dogajalo na nebu?

- ★ 10. 2. bo srečanje Jupitra in Lune ob 18^h.
- ★ 11. 2. bo srečanje Saturna in Lune ob 18^h.
- ★ 14. 2. bo Luna ob 7^h zjutraj 1.4° severno od Aldebarana.
- ★ Od 5. 2. do 15. 2. na večernem nebu, 30 min po sončnem zahodu, lahko opazujemo **Merkur** (-1^m do -0.4^m).
- ★ V februarju vso noč lahko opazujemo ozvezdje Oriona in njegovo meglico. Od Orionovih zvezd sta posebno zanimivi Rigel in Betelgeza. Rigel je modra orjakinja in je 55 000× svetlejši od Sonca in je 2× bolj vroč kot Sonce. Betelgeza pa je rdeča orjakinja, 13 500× svetlejša od Sonca, in je tako velika, da bi v sončnem sistemu segala do asteroidnega pasu.
- ★ 8. 3. se Luna sreča z Marsom, 9. 3. z Jupitrom in 10. 3. s Saturnom. Razdalja med Jupitrom in Saturnom je v marcu samo še 9°.
- ★ 20. 3. ob 8^h35^m se prične pri nas astronomska pomlad.
- ★ V marcu lahko v ozvezdju Device opazujemo prvo odkriti asteroid **Ceres**, 6.9 magnitude. 25. marca bo Ceres 0.5° severno od M88. Po 2–3 urah opazovanja se toliko premakne na nebu, da ga lahko ločimo od drugih zvezd, ki so približno enake magnitude. Ceres je odkril 1. januarja 1801 italijanski

Vidnost planetov v februarju

Merkur je viden le sredi meseca, ko zaide okrog sedmih zvečer. **Venera** je februarja Danica. Sprva v ozvezdju Strelca vzhaja približno dve uri pred Soncem, sredi meseca se preseli v ozvezdje Kozoroga, kjer vzide dobro uro pred Soncem, konec meseca pa vzide nekaj pred šesto, slabo uro pred Soncem. **Mars** je februarja viden na večernem nebu. Nahaja se v ozvezdju Rib in zahaja okrog pol devetih zvečer. **Jupiter** se v začetku meseca giblje v ozvezdju Rib in zahaja okrog polnoči. Sredi meseca se preseli v ozvezdje Ovna, zahaja pa vedno bolj zgodaj; konec meseca zaide kmalu po deseti uri. **Saturn** je februarja viden v prvem delu noči. V ozvezdju Ovna sprva zahaja okrog enih zjutraj, sredi meseca okrog polnoči, konec meseca pa že kmalu po enajsti. **Uran** februarja ni viden.

Urška Pajer

urska_pajer@usa.net

PRIDITE V DRUŠTVENO SOBO!

Društvena soba ADJ se nahaja na Kolodvorski 6 v Ljubljani. Odprta je vsak torek razen tretjega torka v mesecu od 18^h do 19^h. Tam se srečamo, si izmenjamo izkušnje in se dogovorimo za skupna opazovanja.